

Verantwoording onderzoek energiebesparing bedrijven - cijfers omgevingsdiensten

Bijou van der Borst

Tim Staal

Voor dit onderzoek deden we een informatieverzoek bij alle 29 Nederlandse omgevingsdiensten. Het formulier dat we ze vroegen om in te vullen hebben we ook op de site gezet. Op basis van de gegeven antwoorden zijn we tot een aantal als volgt tot stand gekomen bevindingen gekomen.

Aantal controles

Op basis van informatie van 26 van de 29 omgevingsdiensten kunnen we vaststellen dat in de periode 2019-2021 minimaal 15 duizend controles zijn gedaan. Het merendeel van deze controles vond plaats op basis van de energiebesparingsplicht. Slechts een klein deel van de controles vond plaats op basis van energievoorschriften in vergunningen van vergunningsplichtige bedrijven.

Aantal overtredingen

Op basis van informatie van 23 van de 29 omgevingsdiensten kunnen we vaststellen dat in de periode 2019-2021 bij 60,8 % van de controles een of meer overtredingen zijn geconstateerd. Het betreft 8.538 overtredingen bij 14.318 controles. Dat is bijna tweederde.

Aantal bedrijven dat niet in beeld is bij de diensten

Op basis van de door de omgevingsdiensten aangeleverde gegevens was het, wellicht niet verrassend, onmogelijk om tot een precies aantal bedrijven te komen dat de diensten niet in beeld hebben. De diensten konden wel vertellen welk percentage van de bedrijven op lijsten van RVO en het CBS heeft voldaan aan de informatieplicht door een rapportage in te dienen. Maar in deze lijsten zit een foutmarge van tot wel 40%, waardoor vermoedelijk (lang) niet alle bedrijven die geen rapportage hebben ingediend, daar ook werkelijk toe verplicht zijn. Niettemin gaat het om zulke hoge aantallen - 30 tot 40 duizenden bedrijven - dat met een conservatieve schatting in ieder geval duizenden informatie- en besparingsplichtige bedrijven niet in beeld zijn.

Aantal vergunningsplichtige bedrijven waarvan de vergunning geactualiseerd is (energievoorschriften bevat)

Hoewel 24 van de 29 omgevingsdiensten deze vraag hebben beantwoord, is deze informatie bij 7 van deze 24 diensten onbekend of onvindbaar. Nog eens 7 diensten hebben 50-80% van de vergunningen op dit punt geactualiseerd. Eveneens 7 diensten hebben wel cijfers maar hebben slechts tussen de 5% en 30% geactualiseerd. 3 diensten hebben alleen van een beperkt aantal soorten bedrijven de vergunning geactualiseerd, alleen bij aanvragen voor nieuwe vergunningen of revisies, of moeten nog beginnen. 5 diensten hebben de vraag niet

beantwoord. Omgevingsdiensten benadrukken dat voor dit arbeidsintensieve werk niet altijd budget beschikbaar werd gesteld door de bevoegde gemeenten.

Berekening zonneweides, windturbines, Gronings gas

De berekening van de hoeveelheid elektriciteit en gas die bespaard kan worden, uitgedrukt in Petajoules, is afkomstig van TNO, dat de besparingsverwachtingen doorberekende voor het ministerie. Het gaat om maximaal 10 Petajoule elektriciteit en 23 Petajoule aardgas. Met behulp van een methode die omgevingsdienst DCMR Rijnmond hanteert, hebben we de elektriciteitsbesparing kunnen omrekenen naar aantallen zonneweides en/of windturbines, waarbij 2 PJ staat voor 70 windturbines of 830 zonneweides (elk ter grootte van een voetbalveld). Om de gasbesparing in perspectief te kunnen zetten, hebben we het volume eerst omgerekend naar m³ (kuub). Het gaat om 650 miljoen kuub gas. Afgezet tegen de 4,6 miljard Gronings gas tijdens het gasjaar 2021-2022 betreft het 14%.

Amsterdam,
12 oktober 2022